

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in s e r a t e se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsako krat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 6. junija 1908.

Štev. 23.

Koroška slovenska mladina v Šmihelu pri Pliberku.

Nedelja 31. majnika je bila čez dalje časa zopet dan — veselja in vstajenja naše slovenske mladine. Nad tisoč ljudi, ponajveč mladeničev iz Podjune, je prihitelo na prijazni hribček sv. Katarine, da položi v življenju in boju koroških Slovencev temelj boljših lepših časov, časov zmag in narodnega veselja. Pristrčen sprejem koroške mladine so aranžirali domači gg. župan, župnik, občinski tajnik in šmihelski slovenski veljaki.

Ob 9. uri je bila v cerkvi sv. Katarine peta sv. maša. Prelep, navdušljiv je bil cerkveni govor. Kristus je rekel najmskemu mladeniču: „Vstani in hodi!“ Koroško mladino kliče isti glas: „Vzbudi se, vstani!“ Zbirati pa se mora mladina pod zastavo Kristusovo. Kristus je bil prvi mladinski organizator. Tudi od nas zahteva, da se zbiramo. Kristus, naš vzor, je bil pa tudi narodni organizator; saj je dejal: „Poslan sem v prvi vrsti za svoje ljudstvo!“ Na Koroškem naj se izpolni rek sv. pisma: „In položil bom sovražnike pod stolec tvojim nogam!“

Ob desetih se je začel shod, ki se je vršil na ravnici ob vznožju griča. Govorniški oder je bil okrašen z venci in trobojnicami. Predsednik S. K. S. Z. pozdravi vrlega domačega župana, župnika, narodne šmihelčane, številne zastopnike slovenskih občin in izobraževalnih društev in vse navzoče iz raznih krajev. Iz Vogrč so se pripeljali mladeniči z g. župnikom Slatinškom na treh vozovih. Iz Št. Petra in Rude so se pripeljali na krasno ovenčanem vozu z napisom: „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“. Nato pozdravi predsednik povabljenega govornika in zastopnika S. K. S. Z. za Kranjsko in „Zveze telovadnih odsekov“ gg. Franca Terseglava in J. Podlesnika ter podeli besedo g. F. Terseglavu.

Govor F. Terseglava.

Govornik vidi pred seboj v velikem številu zbrano množico narodne mladine, in zato mu ne da srce, ne dopušča razum, da bi z rajnim pesnikom S. Gregorčičem tožil: „In zdaj zatrt je tod

naš glas — In tuji krog zvené glasovi — Tuj trg in grad, tuj ves je kras — Oh, naši so samo grobovi“, ampak zbrana koroška mladina mu je porok, da sme z Gregorčičem zaklicati:

„Le vstani, vstani borni narod moj,
Do danes v prah teptan!
Peplni dan ni dan več tvoj —
Tvoj je vstajenja dan! (Gromovito vzklikanje.)

Letos slavimo 25 letnico sv. Očeta in 60 letnico našega presvetlega cesarja. Govornik želi pa še drug jubilej: Petindvajsetkratno šestdesetletnico koroške slovenske krščansko-socialne mladeniške organizacije. (Živahni živio-klici.) Zakaj dokler bo stala slovenska mladeniška zveza, bo stal in ostal tudi naš slovenski narod! (Odobranje.) Zato je treba mladeniške organizacije, koje namen je trojen: Verski, narodni in mladinskoobrambeni. Ohrani naj narod veren in naroden. „Ne sovražim Nemcev in vi tudi ne — vsak narod ima svoje vrline in svoje hibe. Kar pa moramo sovražiti in z ognjem in mečem prosvete zatreti, to je nemčurstvo!“ (Viharno odobranje.) Ta sovražnik je pa v nas samih, in najuspešnejši boj proti nemškutarstvu je ravno prava krščanska in demokratiška izobraževalna organizacija. Mladeniška organizacija pa naj varuje našo mladino, in v ta namen se naj zidajo lastni domovi kakor v Podljubelju, se naj izvede telovadna organizacija, se naj prirejajo sistematična predavanja in socialno-gospodarski tečaji. Konča s klicem: „Sovražnik je blizu, sovražnik je med nami samimi. Ohranite si smodnik suh in meče imejte nabrušene!“ Gromovito odobranje je sledilo temu govoru. Nato podeli predsednik besedo podpredsedniku „Zveze telovadnih odsekov“, g. Ivanu Podlesniku.

Izvajanja J. Podlesnika.

Govornik nariše program mladeniške telovadne organizacije. Prva točka tega programa je, da se člani te organizacije vsak čas, povsod in pred vsakomur pripoznavajo kot člani slovenske kršč. demokracije (viharno odobranje). Druga točka je narodnost, ki se je oklepajmo z ognjem mladih src. Kot je goreča rdeča barva slovenske trobojnice, tako goreča in plamteča so srca slo-

venske mladine do lepe naše domovine. Od se vera in juga se zaganja naš sovražnik v naš narod in mu ugrablja zemljo kos za kosom. Slovenski narod je armada, ki odbija te napade. Slovenski mladeniči naj pa so v tej armadi prve čete. To svojo nalogo pa bodo mogli izvršiti le, če bodo organizirani in disciplinirani, značajni, vztrajni, delavni in neustrašeni. Taki naj bodo naši vojaki. Če vržeš proti meni kamen, dobiš nazaj skalo. (Gromovito ploskanje.)

Nato razloži govornik nadrobno tehnični program telovadnih organizacij in priporoča kot skupno mladeniško glasiilo „Mladost“. Konča z željo, da pride kmalu dan, ko bodo v boju za pravice slovenskega naroda združeni mladeniči iz vseh slovenskih dežel. To bo izurjena armada cele Slovenije! (Navdušeni živio-klici in ploskanje.)

Nato slede kratki prisrčni pozdravni govori. Pozdravijo zastopniki raznih društev: Čarf iz Velikovca, Miha Melišnik iz Rude, Tavčar v imenu celovškega delavskega društva, Smodej v imenu „Mira“ in „Katol. slovenskega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, ki se veseli živahnega mladeniškega gibanja, ki bo podlaga za uspešno delovanje političnega društva, za kar se predsednik političnemu društvu in uredništvu „Mira“ posebej zahvali. Nadalje še pozdravijo: Thaler iz Radiš, Gril iz Vovber, Razgoršek iz Kotelj, Abraham iz Prevalj, kanonik Dobrovč iz Velikovca, Hornböck iz Pliberka, župnik Vintar kot domači župnik in v imenu šmihelske občine. S pesmijo „Liepa naša domovina“ se je nato končal dopoldanski shod.

Popoldansko zborovanje. Govor mladeniča Krofa.

Veselo je bilo dopoldansko zborovanje. Veselje in navdušenje zborovalcev je pa priklopelo do vrhunca popoldne, ko sta nastopila mladeniča brez srednješolske izobrazbe, mladenič Krof celo brez vsake šole. Kje se je naučil ta mladenič tako gladke slovenščine? V koroški šoli ne, saj bi ga bila samo pokvarila. „Mir“ mu je bil vsa leta tista šola, ki ga je poleg od Boga podarjenega naravnega daru naučil tako lepo, samozavestno, ponosno in odločno govoriti. Brati pa se

Podlistek.

Pisma iz jutrovega.

Piše Jurij Trunk.

Na Sijonu. — Židi. — Križev pot.

Petek je moslimski praznik, a na ulici se o tem nič ne zapazi. Le na kraju Omarjeve mošeje je nekaj več ljudi, kakor navadno. Menda je tam tudi pridiga. Mohamedanci so verski fanatiki, v življenju se pa ne brigajo dosti za vero in svojega Alaha.

Skoz ozke, obokane ulice greva proti židovskemu oddelku, kjer se nad hišami dvigata dve mogočni sinagogi. Ulice so polne razne ropotije, ki se tam prodaja; obrazi židov iz vseh krajev sveta so jako zanimivi, zelo različni in vendar na prvi pogled — židovski. Čuden narod, ki se ne more zatreti, ne raznaroditi; on ostane večna priča resničnosti božjih besed. Vleklo me je v židovsko molitvenico. Posebno naju sicer niso gledali, a vstopa nama niso zabranili. Menil sem, da bo kaj lepšega videti, pa znotraj ni nič znamenitega. V klopeh je sedelo več starih možakarjev; vsak je imel pred seboj veliko knjigo; eden jim je nekaj razlagal. Menda so imeli svoj talmud, nekako judovsko razlaganje sv. pisma. Iz vseh krajev sveta pride sem v Jeruzalem mnogo židovskih starčkov, da bi tukaj umrli; nekatere pošljejo sem z namenom, da bi molili v mestu Jeruzalemu. Od doma dobivajo nekaj miloščine. Tudi spravijo sinovi sem svoje onemogle

stariše, da bi se jih iznebili. Kot narod so se mi židje smilili: Brez kraja, brez prave domovine, brez lastne države so doma povsod in nikjer. V nekdanjem glavnem mestu svojega kraljestva so tedaj tuji, vsa njih sveta mesta so v rokah njih najhujših nasprotnikov.

Odtod sva šla proti gori Sijon. Preko mesnic, kjer preti želodec večkrat z — revolucijo, se gre skoz mogočna Sijonska vrata izven mesta. Krasen razgled se odpre proti Betlehemu in na Judovsko gorovje.

Največje svetišče na Sijonu je dvorana zadnje večerje, nekdanj krščanska cerkev, sedaj mošeja, obenem Davidov grob. Troja moslimov je naju spremljala v dvorano na kraj, kjer so se godile velike skrivnosti. Poklekni ali kakega krščanskega znamenja tu ne smeš narediti, zavrel bi fanatizem moslimov, in prav neprijetno bi te postavili na prosto. Pri tem jim pa svetost kraja ne zabranjuje, da brezskrbno pušijo cigarete. Ker jih je bilo kar šest, ki so čakali na bakšiš, je bil seveda majhen prepir; vsak bi bil rad imel vse in ne malo. Najboljše bi bilo, če bi se na takih krajih uradno določila neka vstopnina, drugače se težko izogneš neprilikam in jezi.

Poleg tega svetišča je kraj, katerega je cesar Viljem II. dobil od sultana ter ga daroval nemškemu katolikom. Ti zidajo na mestu veličastno cerkev v čast Materi božji; delo je napol dogotovljeno, stolp bo mestu Jeruzalemu prava dika. Z vztrajnim delom so si nemški katoliki v Sv. deželi v zadnjih letih priborili mesto, da se obuja zlasti pri Francozih blede zavist; veri je tako tekmovalje v dostojni meji in iz najboljših na-

menov le v korist. Ta meja se do sedaj ni prekoračila in namen je bil vedno najboljši.

Na Sijonu so tudi pokopališča. Na katoliškem sva obiskala reven grob nekega mizarja iz Ovčjevasi; nenadoma ga je tukaj zadela smrt, zdaj počiva na Sijonu.

Največ zemljišča imajo na Sijonu Armenci. Cel oddelek mesta se imenuje armenski kvartir. V tujih rokah so tudi druga sijonska svetišča, namreč: Hiša Kajfova z ječo, kjer je bil Zveličar od četrtka do petka pred smrtjo; potem hiša Anova. Poleg nje so armenske usmiljene sestre; vsaka ima čisto majhno celico, ki je podobna kletki. V revni cerkvi se kaže prostor, kjer je Zveličar stal, ko so ga sodili; na dvorišču je tudi drevo, kamor so ga bojda za nekaj časa privezali.

Najznamenitejša stavba je cerkev sv. Jakobova, armenska stolnica. Notranja oprava priča, da so Armenci ali bogatini ali pa da darujejo mnogo za to cerkev. Mesto zvonov je pri vходу stajalo z bronastimi ploščami, na katere se udarja z lesenimi kiji; to je prvotno zvonjenje, oziroma tako so pred izumitvijo zvonov povsod vabili k službi božji. Armenski duhovnik je naju poškopil z močno dišečo vodo; menda je pri njih tako navada. V cerkvi se kaže prostor, kjer je bil sv. apostol Jakob na Herodovo povelje obglavljen.

Mimo dveh stolpov, katera premagovalec Jeruzalema, vojskovodja Tit, ni podrl, da se bo videlo, kako močno obzidano mesto je on premagal, sva šla proti prejšnjim Jafskim vratom nakupovat nekaj spominkov in dalje k francoskim sestram, katere po dve in dve v krasni cerkvi

je naučil popolnoma sam. — Naslikal nam je vzor slovenskega mladeniča. Tri besede naj si zapiše vsak koroški kmetijski mladenič v srce, namreč: Vera, narodnost in gospodarstvo. Poudarja, da hoče govoriti zlasti o zadnji točki. Kmet je državi steber. Tega pa se žal še mnogi kmetijski fantje ne zavedajo, mnogi svoj kmetijski stan celo zaničujejo in se ga sramujejo. Mnogi še vedno nočejo spoznati, da se mora tudi kmetijski mladenič učiti v svoji stroki. Vsi stanovi se uče, in le kmetijski fant naj ostane neumen? Ne! Kakor mora vsak doktor poznati svojo stroko in se je zato učiti, kakor mora vsak duhovnik znati bogoslovje, tako mora proučevati vsak kmetijski mladenič gospodarska vprašanja. Sredstva pa, da se v svojem poklicu naobrazi, so: 1. S. K. S. Z. in njena izobraževalna društva; 2. shodi; 3. čitanje dobrih časopisov, zlasti „Mira“, „Slovenca“ in „Mladosti“, svojega stanovskega glasila. Kmetijski mladenič se mora pa tudi politično izobraziti, vedeti mora, koliko narodnega in gospodarskega dela lahko razvije slovenski občinski odbor! (Viharno odobravanje.) Žalostno je za Slovence, da se nahajajo med njeno inteligenco možje, ki kmeta zaničujejo, namesto da bi ga učili svoj stan spoštovati. V tem smislu obsoja govornik graške visokošolce, ki so kmete zmerjali s „kmetško bando“.

Slovenski mladenič pa se naj tudi nikdar ne sramuje svojega slovenskega pokolenja. Zato naj vedno in povsod občuje z vsemi uradniki le v svojem materinem jeziku in mu tako pribori spoštovanje. Vpraša pa, kdaj bo v prilog drugih Slovencev pokazala popolno narodno lice bela Ljubljana, kjer se še vedno blišče tudinški napisi. (Odobravanje.)

Tudi za verske svetinje se mora slovenski vzor-mladenič potegovati. „Pravijo, da ljudstvo ni poklicano, braniti vero. Jaz pa pravim: Če ljudstvo nima pravice svoje vere braniti, pa tudi noben škric, noben dohtar, tudi če je vseučiliški profesor, nima pravico jo napadati!“ Viharno odobravanje je sledilo temu govoru. Predsednik se mu zahvali za krasen govor. Nato predlaga mladenič Krof sledečo resolucijo:

„Nad tisoč kmetijskih fantov, zbranih na prvem slovenskem koroškem mladeniškem shodu, slovesno protestira proti liberalnim slovenskim visokošolcem na Dunaju in Gradcu, ki so v družbi z nemškonalcionalnimi dijaki na graškem vseučilišču sramotili štajerske kmete s „kmečko bando“ ter izjavlja, da globoko zaničujejo te napade in bojo z vsemi močmi delali na to, da se nacionalni nemški in liberalni slovenski napadi na kmečko ljudstvo izjalovijo! Pozdravljajo pa kmečki fantje slovenske katoliške visokošolce in jim kličejo: Nadalje k zmagi!

Resolucija se soglasno sprejme.

Nato govori Vajncerl, član „Katol. delavskega društva v Celovcu“ in poudarja skupne interese in potrebe solidarnosti slovenskih kmetov in delavcev. Kmetiska in delavska mladina med Slovenci naj bo krepka armada! Pozivlja tudi slovenske koroške kmete, da pošiljajo mladeniče, ki gredo v Celovec, v delavsko društvo, sicer so za narod izgubljeni. V mladeniški organizaciji bodo stopali delavci z ramo ob rami kmetijskih

noč in dan molijo Najsvetejše. — Popoldne ob treh molijo frančiškani vsak petek sv. križev pot. Tokrat se ga je udeležilo večje število laških romarjev, ki so bili ravno ta čas v Jeruzalemu. Kako ginljivo je hoditi isti pot, katerega je moral prehoditi s križem tudi Zveličar! Javno po ulicah se moli, in nikdo nas ni motil; vse gre ali mirno mimo, ali pa obstoji nekaj časa. Le tupatam mora kavas zavihetati nad kakim paglavcem svoj bič.

Kdor je v Jeruzalemu, si ogleda zid, kjer Judje jokajo. Kolikokrat sem bral o tem, videl tudi podobe, a vedno sem ostal mrzel. Kar pa sem videl sam, to mi je globoko pretreslo srce. Po dokončanem križevem potu greva skoz razne ulice proti temu mestu. Bil je ravno najpripravniji dan, petek, torej pred judovskim praznikom. Od vseh strani so prihajali židje v dolgih haljah, s kučmami na glavi, knjigo v rokah. Kar naenkrat sva pred zidom!

Na tleh čepi nekaj ženski; moški stojijo trumoma ali posamezno ob zidu. Nekateri me gledajo po strani, a ne rečejo nič. Že zid je veličasten, ob tleh je ogromno kamenje. Zid je 20 metrov visok. Na kvadranih je polno judovskih oziroma hebrejskih napisov. Ob zidu je ozek prostor. Zdelo se mi je, kakor bi bila tu zaprta ogromna vrata, in židje stojijo pred vrati, a vrata se ne odpro, in ker se ne odpro, trkajo na vrata s svojimi glavami, se jočejo, tarnajo, zdihujejo kakor otroci, katerim je ob temni noči zaprt očetov dom. Tukaj vidiš, da je ves judovski narod izgubil svojega očeta, svojega Boga! Zdaj tarna, joče, bije z glavo ob zid, a zastonj, kamen

fantov. Celovec naj bo središče vsej mladeniški organizaciji! Vrlemu govorniku so poslušalci živahno pritrdjevali.

Podpredsednik S. K. S. Z. za Koroško.

Podpredsednik S. K. S. Z. za Koroško šalljivo slika neizpolnjive obljube socialne demokracije in postopanje nemškonalcionalnega liberalizma. Liberalizem nam je vzel slovenske šole, zabranil izobrazbo, zdaj pa pravi, da svojega jezika ne razumemo, da za izobrazbo sploh nismo sposobni. S. K. S. Z. pa naj pokaže, da si naobrazbe ne želimo samo, ampak smo tudi visoke izobrazbe zmožni; ona naj seje, da bo imelo politično društvo kaj žeti! Ona bo ljudstvo vzgojila krščansko-demokratsko. Navdajati mora pa vsakega člana „Zveze“ navdušenje, kakor one japonske vojake pred Port Arturjem, ko jim je dejal general: „Kličite pred sovražnikom banzaj! Živio! In če vam odtrga noge topniška krogla, si s telesom pomagajte navzgor, da se vzdignete in zakličite sovragu v obraz: Banzaj! Živela slovenska krščansko-socialna zveza!“ (Navdušeni živio-klici.)

Mladeniško-telovadska organizacija.

Nato se izvoli pripravljalni odbor za mladeniško-telovadsko organizacijo. Bramor, Borštner, Matičič, Tavčar, Vunček, Smodej, Ehrlich, Krof, Novak, Čarf. Podlesnik utemeljuje možnost in važnost telovadske organizacije. Župnik Kogelnik poudarja, da bi ta organizacija izpodrinila vpliv „fajerberov“, urednik Smodej pa, da bi udomačila med koroškimi Slovenci slovenski komando. Nato vnema mladeniče, da naj goje slovensko narodno pesem, ki oživlja naša društva. Prekrasna koroška pesem ne sme izumreti. Kjer ni pevovodje, naj fantje sami prepevajo narodne pesmi! Kjer pa se goji umetno petje, naj se ne zabi zraven na narodno, ki je ljudstvu bolj pri srcu nego umetno. Kanonik Dobrovce se zahvaljuje predsedniku in gg. Terseglavu in Podlesniku iz Kranjske. Nemškutarje primerja Luciferju in hudobnim angeljem, ki tudi niso hoteli to ostati, za kar jih je Bog ustvaril. (Veselo odobravanje.) Mladeniški zvezi pa naj bo zgled sv. Mihael, ki je angelje teme premagal. Navdušeno odobravanje je sledilo tem besedam.

G. Terseglav govori nato slovo koroškim mladeničem in poudarja, da naj ne poznamo več razlike po krajih in stanovih, ampak, da naj bomo vsi le krščansko-demokratski Slovenci! — Nato se vsi odkrijejo in zapojejo slovansko himno „Hej Slovani!“

Koroški mladeniči! Zborovali smo in si začrtali pot, po kateri bomo hodili in organizirali sebe in koroške Slovence. Kakor skala bodimo trdni, kakor hrib neomajni, kakor junaki neustrašeni in kakor slovenski „vzor-mladenič“ narodni in delavni!

Brzjavni pozdravi.

Ukve. Bog blagoslovi prvi korak! Vse za vero in narod. — Holec-Errath.

Gradec. Mladeniški shod, Šmihel! Veseleč se novega življenja v Korotanu kliče mo zbranim mladeničem krepko: Naprej do zmage! — Slovensko katoliško akademično društvo „Zarja“.

ostane kamen, in vrata v hišo očetovo se ne bodo odprla. Tudi meni stopijo ob tem grobu živih mrtvecev solze v oči, do srca se mi je smilil narod, ki je postal velika sirota. Šele ob koncu dni bo pozabljena hudobija tega naroda, ki je nekdanj klical svojemu Bogu: „Nimamo kralja, razven cesarja“. Tega joka in zdihovanja ob zidovju ne bom pozabil nikoli.

Skoz nizka mogrebinska ali gnojna vrata sva stopila na prosto ter šla proti kraju, kjer se globoko doli strinete Jozafatova in Hinonska dolina. Ob Kristusovem času je bil ves ta kraj zidan, in ravno tukaj nekje je šel Zveličar od zadnje večerje v vrt Getzemani. Danes so tu razvaline in nekaj vrtov, bolj spodaj, kjer je voda, so lepi nasadi, ki se imenujejo „kraljevi vrtovi“.

Ob nekem zidu stoji staro drevo, kjer so Judje menda prežagali preroka Izaijo. Tu je tudi vrelc Silon. Ko so frančiškani hoteli tu narediti svetišče, so moslimi hitro razglasili kraj za njim svet in poleg vrelca sezidali prav borno mošejo. Studenec je pod zemljo in se vidijo še stebri nekdanje krščanske cerkve. Ravno je šlo solnce za goro; na stolpu se prikaže muecim ter začne klicati, kakor je pri mohamedancih navada. Lep je naš večerni zvon, a tudi ta klic ima nekaj pretresljivega. Nekoliko višje je Marijin studenec.

Na dolino Jozafat se je vlegel že mrak, ko sva stopala s prijateljem ob zidovju gore Morije in preko Zlatih vrat po mohamedanskem pokopališču nazaj v gostišče.

Maribor. Koroška mladeniška zveza! Krščanski organizaciji slovenske mladine, ki je poročstvo boljše bodočnosti za Korotan, želi procvita in uspeha v imenu štajerske zveze dr. Honjec.

Dunaj. Naša srca so pri slovenskih mladeničih. Pozdravljeni! — Dr. Krek — dr. Korošec.

Iz št. Ilja v Slov. gorcih so poslali mladeniči shodu pozdravno pismo.

Zborovanje nižjeavstrijske „Kmetске Zveze“.

Avstrijski kmetje so se začeli zavedati svoje stanovske časti in spoznavati potrebo stanovskega združevanja. Vsak odkrit prijatelj kmetškega stanu je tega vesel. Z radostnim srcem je moral pozdraviti nove organizacije kmetov po sosednih slovenskih deželah vsak rodoljub. Kmetijski stan je steber države, je temelj, na katerega je mogoče sezidati trdno, ponosno stavbo zdrave države. Slovenski narod tvorijo po tako pretežni večini kmetje in delavci, da drugi stanovi skoro da ne izginejo. Zlasti o Koroški moremo to trditi v popolni meri. Dočim se je na pr. trgovina kranjskih Slovencev precej močno razvila, Korošci ne moremo govoriti o slovenskem trgovstvu na Koroškem, ker so se skoro vsi med koroškimi Slovenci rojeni trgovci svojemu narodu izneverili, okuženi in prekvašeni od liberalizma nemških nacionalcev. Sad tega liberalizma je na Koroškem neverjetno ponemčenje vseh srednji slojev med koroškimi Slovenci in tudi ponemčenje — razumnštva. Le začnimo šteti koroške zavedne Slovence iz vrst takozvane inteligence ali razumnštva. Bore malo jih bomo našli. Izmed inteligence so ostali zvesti svoji materi Sloveniji le duhovniki. Rodoljubi izmed svetne inteligence so le izjeme. To je učinil liberalizem, ki ga žele zanesti med koroške Slovence izvestni gospodje in tako koroškim Slovincem „pomagati“.

Kmetijski in delavski stan sta ostala pa verna in — tvorita še dandanes slovenski narod na Koroškem. Steber države — kmetijski stan — je ostal povsod po celi državi še najbolj zdrav, najbolj čil. Iz njega se stakajo telesne in moralne moči v druge stanove v državi; vsi drugi črpajo življensko moč iz kmetškega stanu. Kako bi moral biti kmetijski stan državi na srcu, ker takorekoč vzdržuje državo! Zato nas veseli vsak pokret avstrijskih kmetov, zlasti pa slovenskih.

Pretečeni teden, dne 28. majnika, so zborovali na Dunaju kmetje, organizirani v nižjeavstrijski krščansko-socialni „Kmetijski Zvezi“, ki je mogočna organizacija, jez, preko katerega ne morejo različni nasprotniki kmetškega stanu. 46.620 udov šteje ta „Zveza“. Okoli 20.000 kmetov je prikorakalo imenovanega dne na Dunaj, kjer so bili slovesno sprejeti. Z godbami in napisi kakor: „V slogi je moč!“ „Kmetje, bodite edini!“ „Avstrija, v našem šotoru je tvoja bodočnost“ so korakali skozi dunajsko mesto v spremstvu svojih kmetijskih poslancev. Zborovanja so se udeležili zastopniki drugih avstrijskih nemških kmetijskih zvez in dunajski župan dr. Lueger in ministra dr. Ebenhoch in dr. Gessmann. Govorili so razni govorniki. Toplo je pozdravil zbrane zastopnike nižjeavstrijskih kmetov dr. Lueger. „Gorje

Prišel je dan odhoda. Od dragih krajev se loči srce le s težavo. Ko bi me pot ne bila peljala v domovino, bi bilo slovo od Jeruzalema še bolj bolešno. Jutranje solnce je razlivalo ves svoj čarobni žar nad zidovjem svete kraljice na višavi, ko je vlak zapuščal postajo. Kmalu je izginil Jeruzalem izpred oči, a nikoli mi ne bo izginil iz spomina.

Smešnice.

Otroško. Mali Slavko iz mesta gre z materjo na deželo, da obiščeta sorodnike; videč sosedo pri mizi, ki liže po jedi krožnik, pravi: „Glejte mama, ta si briše usta s krožnikom.“

Vojaška. Desetnik rekrutu, ki ne zna prav prijati puške: „Glej ga! Zgrabi vendar za puško! Nareja se ti kakor nežna devica, zraven pa ima roke kakor kak Brdavs.“

* Nekje je gosp. župnik pripovedoval z lece, kako je Kristus s petimi hlebi nasitil 5000 ljudi. Neki krojač pa je z glavo majal, ker tega ni hotel verjeti. Zunaj cerkve ga gospod župnik vpraša, če tega res ne verjame. Krojač reče, da to ni mogoče. „Zakaj bi ne bilo mogoče“, reče župnik; „ali niste slišali brati, da je bilo na tistem kraju veliko trave. Taki osli, kakor ste vi, so pač travo jedli!“

Pameten je. Oče: „Francek, zakaj si pa že na vse zgodaj polno steklenico vode izpil?“ Francek: „Zato, da mi je ne bo treba toliko za umivanje.“

ljudstvu", je rekel ta duhoviti mož, „ki ne spoštuje kmetijskega stanu! Kmetijski stan je korenina in deblo ljudstva in mora biti kot tak česčen od onih, ki so samo veje in listje“. Ostro je obsodil liberalno dijaštvo, ki je sramotilo štajerske kmete. Odločno sta te napade zavračala tudi poslanec Stöckler in dr. Schraffl, ki je zahteval starostno zavarovanje za vse delavske sloje, tudi poljedelske. Burno sta bila pozdravljena govornika poljedelski minister dr. Ebenhoch in minister javnih del dr. Gessmann. Poslanec List je govoril o butari, ki jo nalaga kmetom vojaštvo. Poedini kmetijski sinovi se naj vojaščine sploh oprostiti; zadnji dve orožni vaji naj izostaneta, rezervisti, nadomestni rezervisti in njihove družine naj država podpira. Treba je pri vojakih discipline, surovo ravnanje z vojaki pa naj preneha. Govornik predlaga resolucijo, v kateri se poudarja potreba preosnove sedanjega brambenega zakona in v kateri zahtevajo nižjeavstrijski kmetje najodločneje, da se uvede dveletna vojaška služba. Hkrati se pooblašajo tudi nižjeavstrijski kmetijski poslanci, da glasujejo za povišanje častniških plač, če se povišajo plače tudi moštvu.

Gotovo se je stanovski ponos nižjeavstrijskih kmetov na tem shodu močno povzdignil in smisel za organizacijo kmetov utrdil.

Kdaj pa se bodo zbudili slovenski kmetje po slovenskih deželah ter se bodo tesneje oklenili kmetijskih organizacij? Kdaj se bodo otreli vsi koroški slovenski kmetje grde in kmetu tako škodljive nemškutarije, ki jim je dosedaj zabranjevala prepotrebno in trdno kmetijsko organizacijo? Po mnogih krajih so vlačili in še vlačijo naši kmetje prepereli politični voz nemškonacionalnih liberalcev. Veste, kmetje, kaj to pomeni? To se pravi izdati svoj kmetijski stan na ljubo nekaterim gotovim osebam, ki imajo od tega dobiček. To ni moško, ni vredno krepkega, postavnega, samozavestnega slovenskega kmeta, to je suženjstvo. Koroški slovenski kmetje, vaša kmetijska organizacija je politično društvo. Tega se oklepajte, pod njegovo zastavo stopite in ustvarili bodele temu društvu krepko podlago, da bo moglo delovati za vaš stan. V tem svojem društvu si povejte odkrito svoje težnje, v društvu se združujte, ker v slogi je moč!

Koroške novice.

Slavnostnega spreveda na Dunaju dne 12. t. m. se koroški Slovenci oficijelno ne bomo udeležili, ker našim nadutim nacionalcem ne moremo delati štafaže, samostojnega nastopa koroških Slovencev bi se pa ne dopustilo. Vsled tega ostanemo rajši doma. Raditega še nismo nič slabši patrioti kakor so naši črno-rdečerumeni črez-mejo-škilci!

Kot pomožna učna moč je nastavljena na ljudski šoli na Brnci podučiteljica Antonija Schneider v Bistrici na Zili.

Celovec. (Šolski sklep.) Na meščanski šoli in ljudskih šolah v Celovcu in Beljaku bo šolski sklep letos 4. julija.

Celovec. (V tramvaj) je zavozil 28. majnika popoldne mlad kolesar, gotovo novinec, na Beljaški cesti. Kolo se je zdrobilo, fant pa se je še srečno vlovil za tramvaj. Sprevodnik ni ustavil tramvaja, čeravno je občinstvo to zahtevalo. Le slučaj je bil, da mladenič ni prišel pod voz.

Celovec. (Pod voz) je prišla 29. t. m. na Starem trgu 36 letna Pavla Triesnig iz Št. Ruperta. Razen oprask na glavi je dobila težke notranje poškodbe ter jo je rešila družba prepejljal v bolnišnico.

Celovec. (Z okna je padla) 29. t. m. dvajsetletna kuharica Angela Ferk, ko je hotela zapreti lesen zazor. Zlomila si je nogo in se tudi znotraj poškodovala. Nesrečnico so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Celovec. (Sumljiv človek.) Zvečer dne 28. majnika so našli v škofijski palači v luknji za premog pri stanovanju gosp. tajnika mladega, močnega moža. Od znotraj je pritrtil pečna vrata z vrvo. V spanju pa je stegnil noge, odprl ž njimi vrata in se tako izdal mimoidočemu služabniku, ki je takoj poklical redarja. Ko so možakarja zbudili, je vstal in si vpricho vseh prav mirno našel cigareto in izjavil, da prav nič ne ve, kako je zašel v to luknjo za premog. Ime mu je Janez Pogačar iz Cerkelj na Kranjskem.

Borovlje. Sociji nočejo izplačevati obljubljenih podpor — zato pa vlada med delavstvom velika nezadovoljnost. V nedeljo so jih na posebnem zborovanju malo pomirili. Če verjamejo, ne vem, najbrž že, ker vrabcev in tepcev nikdar ne zmanjka.

Podljubelj. (Vodovod.) Kakor se iz dosedanjega postopanja vidi, je naša zadnja notica, ki je govorila o tem, da se g. Mačniku gotovo posreči, da izpelje zaželeni in nad vse potrebni

vodovod v vas, bila popolnoma resnična. Zdaj ima že privoljenje cele vasi; ustanovil se je nadalje izvrševalni odbor treh mož, ki vodijo celo zadevo. Če dovoli g. Voigt, oziroma njegov zastopnik g. Rainer, vodo v „Lačnem grabnu“, pa bomo v jeseni imeli že dobro pitno vodo. V hišo si jo bo moral vsak na svoje stroške napeljati.

Podljubelj. Podružnica kršč.-soc. društva kovinarjev (ženski odsek) je imela 31. majnika t. l. svoje 4. zborovanje. Vse so z velikim zanimanjem sledile predavanju in večkrat živo pritrjevale. Navdušenje je veliko. K društvu je pristopilo zopet nekaj novih članic. Tako je prav!

Bistrica v Rožu. (Dar.) Deželni poslanec Franc Kirschner, sicer „tajgesinter“ Slovenec, je podaril povodom zmage nemškega privandranca nad domačini pri zadnjih občinskih volitvah občini 50 K. Gospodu Kirschnerju, ki še vedno ne more preboleti, da so ga vrgli pri zadnji državnozborni volitvi Slovenci, bi svetovali, da bi raje redno plačeval „Štajerca“, da mu ne bo pošiljal ta list, ki ga še Mažari ne marajo, nemško tiskanih računov za naročnino.

Iz Rožne doline. (Koroškim organistom.) Z velikim veseljem pozdravljam misel, ki jo je v predzadnji številki „Mira“ sprožil neki tovariš, o organizaciji našega stanu. Ako se dandanes ozremo na druge stanove, vidimo skoraj povsod le napredek, samo mi organisti, posebno tukaj na Koroškem, spimo še vedno večno spanje! Kdaj se bode vendar zbudili?! Zadnji čas je, da se vsi koroški organisti združimo v tesno organizacijo, da si zboljšamo žalostno gmotno stanje! Kakor sem izvedel od gotove strani, bode v kratkem eden od gg. organistov sklical shod za vse slovenske koroške organiste v Celovcu. Zatorej je že sedaj dolžnost vsakega organista, da agitira za ta naš shod. Le če se bode vsi organisti združili, nam bo mogoče zboljšati si žalostne razmere; potem bode pa tudi naš stan dobil več nglede med drugimi kakor ga ima morebiti sedaj. Dragi tovariši, pokažimo tudi mi, da imamo resno voljo z našimi kranjskimi in štajerskimi organisti delati za zboljšanje svojega stanu! (Slični dopisi nam prihajajo od raznih strani. Misel se je sprožila, naj se tudi konkretno izvede. Gg. organisti, skličite shod in povejte tam svoje želje. Op. ured.)

Beljak. (Smrt pod vlakom). Pod vlak je prišel 27. t. m. na državnem kolodvoru čuvaj Karol Mikulan. Hotel je uravnati premikalnico, ko pribriži vlak iz Pontablja; stroj ga je zgrabil in popolnoma zmečkal. Mikulan zapuša ženo in štiri nedorasle otroke. Bil je vedno trezen. Kot vzrok navajajo to, da vlaki ne dajo več signala, kadar dospejo v postajo ali jo zapuste.

Brnca. (Dar.) Za društveni dom slovenskega tamburaškega društva „Dobrač“ je daroval neimenovan župnik iz beljaške okolice 200 kron, za kar mu izreka najtoplejšo zahvalo

Slovensko tamburaško društvo „Dobrač“.

Gorje. (Inštalacija.) V nedeljo, 24. t. m., je bil za našo faro dan veselja in radosti. Po dolgih letih in bojih smo dobili zopet svojega stalnega župnika v osebi č. g. Miklaviča, ki so že kot provizor prej pri nas pastirovali ter si pridobili ljubezen in spoštovanje vseh domačinov. V nedeljo se je vršila inštalacija v lepo okinčani cerkvi. Naša iskrena želja pa je, da bi ostali pri nas še dolgo let.

Velikovec. (Prelaganje klancev črez Ruštat). Čuje se, da se bodo enako kakor klanec državne ceste skoz Mlinski graben in Pesradnikov klanec blizu Št. Petra tudi preložili še številni klanci državne ceste črez Ruštat. Nova državna cesta bi šla črez Poreče, potem izognivša se Rakove gostilne bi bila napeljana skoz Klopice in Nad Dravo, kjer bi se pri posestniku Ravniku obrnila po Ricinskem polju proti mestu, katero bi dosegla ravno pred meščansko hiralnico. Tako bi izginili vsi klanci. Splošno se sodi, da so prelaganje raznih klancev povzročili le avtomobili, ki klance le težko premagajo.

Velikovec. (Požar.) V sredo dne 27. majnika t. l. opoldne je pogorel skedenj pri Hopprijanu v Mlinskem grabnu, katero posestvo je last tukajšnjega pivovarnarja g. Kollorosa. Ta skedenj je v teku štirih let že drugokrat pogorel. Sumi se, da so zažgali otroci.

Ruštat pri Velikovecu. (Razdelitev občine.) V nedeljo dne 17. majnika t. l. se je na povabilo g. pl. Jezernika, grajščaka na gradu Telenberg, v tukajšnji Rakovi gostilni zbralo mnogo posestnikov iz južnega dela naše važenberške občine. Občina je preobširna, raditega so vsi navzoči sklenili delati na to, da se katastralne občine Rute, Rakole, Črnigrad, Ruštat, Telenberg in Mrzlavoda ločijo od občine Važenberg in napravi se nova samostalna občina. Izvolili so za vsako katastralno občino po dva zaupna moža,

ki bodo šli k okrajnemu glavarstvu izraziti tozadevno željo tukajšnjega prebivalstva.

Grebunj. (Vlom.) V noči od 27. na 28. majnika t. l. je nekdo vlomil v prodajalno tukajšnjega trgovca Pirkerja. Pirker je pripravil zvečer svoto 2800 K, da bi jo zjutraj odposlal po pošti. Prestrašen pa zapazi drugo jutro vsa tri vrata v prodajalnico vlomljena in odprt denarni predalček brez denarja. O vlomilcu se nič ne ve. Na licu mesta so našli na tleh vetrih, ki bo morda kaj pripomogel, da zasačijo zlikovca.

Črna. (Nova cerkvena okna.) Gospa Neža Mlinar p. d. Drolfelnic je kupila za našo župno cerkev dvoje krasnih slikanih oken, ki sedaj ob vsaki strani velikega oltarja krasijo prostorno in lepo cerkev. Okna s podobama Srca Jezusovega in Srca Marijinega sta res mojstrsko delo. Napravil jih je za 560 K Eduard Stuhl iz Gradca. Gospa Neža Mlinar je že mnogo darovala za našo cerkev. Najlepsi in najtrajnejši nagrobni spomenik si je že zdaj postavila z omenjenima oknom. Bog obilo povrni blagi dobrotnici!

Koprivna. (Kako daleč seže nemškutariska pamet?) Neki tukajšnji kmet, prav imeniten mož, je prejel od nekega posilinemca, ki se prišteva k nemški gospodi, ker so mu slovenski kmetje že „pregmajni“, sledeče, posilinemca res vredno pismo: „Bitte mir für 2 Terzen Weide auf die Petzen zu nehmen“. (Prosim, vzemite mi za dva junca paše na Peco.) V Koprivni (ne v Korbrein) so kmetje pač prepametni, da bi nosili na Peco pašo za junce. Čestitamo posilinemški kulturi!

Leše. (Vkup, vkup, uboga gmajna!) Zadnji dopis v „Miru“ poročal je o ponesrečenem štrajku naših spravljacev ali „ferdrarjev“ v jami. Da taka stavka ne bo prinesla kaj prida, pokazal je dan plačila. Nekateri delavci so dobili baje 20 K manj od svojega dosedanjega zaslužka, deloma zavoljo zamujenih delavnikov, deloma „kot kazen“ za svojo neprevidnost. Milo se je storilo človeku v srcu, ko je videl te uboge reve pretakati solze nad tako pičlim zaslužkom. Da, solze so tekle! Ali, predragi delavci, to ne sme biti! Delavske solze ne smejo teči! „Plačilo, ki ste jo utrgali delavcem, vpije“, tako govori sv. pismo. Solz naših delavcev ne smemo mirno gledati! Tu se neha vsako nasprotstvo, vsaka osebnost naj stopi v stran! Tu naj govori le občna korist! Pozabljeno bodi, „kar je bilo!“ Pozabljen naj bo zadnji dopis v „Miru“, če se je kdo čutil prizadetega po njem. Pozabljen naj bo tudi odgovor na njega v „Arbeiterwille“, pozabljen naj bo — težko sicer, ali naj bo — celo napad na našo sv. vero, ko pravi dopisnik, da „po evangelju kate-regakoli svetnika delavcem ni nič pomagano“; črez vse to plašč črez! Brez razločka, bodisi črn ali rdeč, podajmo si roko v skupno zvezo in pomagajmo ubogemu delavcu! Solze njegove zdihujejo po naši pomoči. Torej na delo!

Spodnji Dravograd. (Ločitev občine.) Dne 23. maja t. l. sta bila tu dva uradnika deželnega odbora, in sklicani so bili izvoljeni zaupniki, da se posvetujejo o delitvi občinskega premoženja. Stvar seveda ni prišla do konca. Postopanje gotovih krogov v tej zadevi je že tako, da se mu morajo — krave smejati. Volitev zaupnikov se je po naročilu deželnega odbora vršila na način, ki nikakor ne odgovarja postavam. Izvoljeni zaupniki so se prvokrat zares čudom začudili, ker se je komisija, napovedana na dan 5. maja, v zadnji uri brzojavno preklicala. O stvari sami bomo še spregovorili obsirneje, a že danes rečemo, da je vendarle prečudno, če se slavni deželni odbor ravna le po tem, kakor mu namigavajo — lepe oči očeta Voglarja!

Bistrica. (O šoli.) Bivši naš učitelj, gosp. Aichholzer, je radi boleznii dobil podaljšanje svojega dopusta, ter se je zato poslovil od nas. Namesto njega podučuje trikrat na teden znani nemški učitelj Götschl iz Spod. Dravberga, ki slovenski niti ne razume! Lahko si potem mislite, kakšen je pouk v šoli. Res vprašamo, čemu je šola ob takih razmerah? Vendar je presneta dolžnost deželnega šolskega sveta, da poskrbi za reden in pravilen šolski pouk, saj je drugače tako hiter s kaznimi, kadar mora kak kmet radi nujnih del in strašnega pomanjkanja poslov svoje otroke za par dni ohraniti doma. Gospod Palla, kdaj se bo vam in vašim privržencem zasvetilo?!

Suha. (Zaprli) so pred nekaj časom oskrbnika na posestvu direktorja Kuppelwieserja, Franca Wudia, ker je bil na račun svojega gospodarja poneveril 800 K in napravil še več drugih lahkomišljenih dolgov. Wudia je bil s svojim gospodom vred eden glavnih snovateljev „Bauernvereina“, ki ima nalogo, po naših krajih loviti kmete za nemškutarijo. Wudia je „slovel“ tudi kot nemški pesnik. Zanimivo je čitati nemške liste, ki očitajo direktorju Kuppelwieserju, da je svojega oskrbnika preslabo plačeval, dasi on sam kot

ravnatelj neke tovarne na Češkem vleče letno plačo 40.000 K. In ti ljudje hočejo „rešiti“ nas kmete? Ne boš, Jaka!

Torba za nasprotnike.

Inferiornost in hudobija nemškonacionalnega časopisja.

Koroško nemškonacionalno časopisje, na čelu mu „Freie Stimmen“, za katerimi caplja, kakor privezana na povodcu, lutrovska „Bauernzeitung“, o vsaki priliki udriha po slovenskih listih, češ, da stoje na silno nizkem stališču, da so inferiorni in označuje zlasti „Mir“, kot bi bil glasilo kakih roparjev, culukafrov, za tisoč let v kulturi zastalostih barbarov. V takem zmislu pišejo listi, ki so skrajno hudobni in ki pokažejo včasih za časnik, za glasilo vodilne stranke v deželi, neverjetno nevednost.

Tako poročajo „Freie Stimmen“ v 58. številki, da se je vršil občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda 6. majnika t. l. v Bohinjski Bistrici. Občni zbor, ki je povzročil neljub prepir med kranjskimi liberalci in koroškimi Slovenci, se je vršil vendar že koncem lanskega leta!

O mladeniški zvezi, ki se je ustanovila 31. t. m. v Šmihelu pri Pliberku, pišejo v 63. št., da je zborovala v Celovcu.

V 65. številki se jezijo „Freie Stimmen“ nad napisom „orožniška postaja“ v Dobrlivasi, češ, da tega Slovenci ne razumejo, ker je — hrvaški in ne slovenski in da je tamošnji novi ritmojster najbrž „ponosen Hrvat“. Takih budalosti še nismo v nobenem drugem listu čitali.

V hujskanju zoper slovenskega odvetnika dr. Brejca so pisale „Freie Stimmen“ pod naslovom „Neverjetno, pa resnično“, da je vložil dr. Brejc za „nemški viteški red“ slovensko tožbo. Dr. Brejc pa tega reda še sploh nikdar zastopal ni. Nemški viteški red je nato poslal štimcam obvestilo, da to ne odgovarja resnici. To izjavo so sicer objavile, pa vendar temu pristavile, da je komenda na Rebrci last nemškega viteškega reda in da je tam nastavljen slovenski duhovnik, ki si je dovolil tak „nacionalen čin“. Skrajna je neumnost tega lista. Bilo je treba še enega poročila, da so prišle štimce na pravo pot in priznale „pomoto“. Mi pa imenujemo take pomote „inferiornost“.

Res neverjetno, pa resnično!

Pa ne samo inferiorna je pisava tega nemškonacionalnega lista, ampak skrajno zlobna. Kako nesramno je pisala o Slovencih, češ, da so hoteli zažgati iz maščevanja Oblasserjev hotel „Karawankenhof“, smo že pribili. Povedalo se nam je, da obsoja tako surovo pisavo sam g. Oblasser.

V 61. številki in za njimi tudi zadnja „Bauernzeitung“ denuncirajo pod zaglavjem „vojaštvo pri političnih hujskajočih zborovanjih“ slovenske vojake v nadi, da jim bo škodovalo, in — nesramno lažejo. Laž je, da se je vršilo v Vrštivesi pri Žihpoljah zborovanje „Katoliško-političnega društva za Slovence na Koroškem“, ampak je bilo zborovanje nepolitično, ker je zborovala podružnica sv. Cirila in Metoda. Laž je, kar piše o dveh narednikih 17. pešpolka, da sta prišla na shod, ko sta sedela vendar pred hišo in pila pivo. O enem pravi, da se je eden pretepal in jih je „dobil“. Zlagano, da smrdi. „Freie Stimmen“ se menda pač zato jezijo, ker sta dotična vojaka govorila z nekaterimi celovškimi Slovenci, ki so bili res na shodu. To pa je za tak podli list že dovolj, da denuncira. Laž je tudi, da je plačal domači župnik za razbite kupice 20 K. Povedati moramo, kar so „Freie Stimmen“ seveda zamolčale, da naši ljudje niso razbili niti enega vrča in so se sploh dostojno vedli, pač pa so prišli shod motit nahujskani pretepači, ki so pivo pili, razgrajali in vrče pobijali. Eden je skakal pred zborovalno sobo kakor znorel in razbil, kar je dobil pod roko. Čisto naravno je bilo, da so te petelinčke posadili naši ljudje na zrak. Vse se je zgražalo nad razgrajaci, med katerimi je igral vodilno ulogo županov hlapec. Posebno se je odlikoval neki Jakob Kropiunig, ki je napadel zunaj enega naših fantov, mu razbil vrč na glavi in mu prizadel 7 mm globoko rano na glavi. Ta mož je splošno znan kot pretepač, in „napredna nemškonacionalna kultura“ se ni sramovala, najeti takega človeka za pretepača na nepolitičnem slovenskem shodu. To rečemo, da nikdar ne bomo pripustili, da bi poveljništvo 17. slovenskega pešpolka naše fante po nedolžnem kaznovalo.

Vojaška godba slovenskega pešpolka mora goditi pri nemškem šulferajnu, slovenski vojaki pa bi se naj takoj kazno-

vali, če pridejo le v bližino kakega slovenskega nepolitičnega zborovanja! Ta bi bila pa lepa!

Zlobnost „Freie Stimmen“ je brezmejna. V 65. številki napada ravnateljstvo celovškega gimnazija, ker daje svoje tiskovine tiskati v tiskarni „Družbe sv. Mohorja“.

Kjer le more, hujska to sršenovo časopisje proti Slovincem in jim želi škodovati. Slovenci, podpirajmo le domače slovenske trgovce in kjer teh ni, tiste, ki nam niso sovražni! Pri volitvah pa krepko zastopajmo krščansko-slovensko stranko in ne nemško-narodne, koje glasilo Slovence ob vsaki priliki skrajno zlobno napada in jim želi škodovati.

Nemški šulferajni — fiasko?

Vsi nacionalni listi so razbohnali v svet, da bo občni zbor nemškega šulferajna v Celovcu nekaj velikanskega. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da pričakujejo v Celovcu več tisoč tujcev. Dosedaj se jih je pa priglasilo le okoli 200. Gospod župan Neuner že zmajuje z glavo. G. deželni glavar, dajte deželni dvorec še nam za občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda na razpolago, in jamčimo vam, da bo brez vladne reklame prišlo vsaj še enkrat toliko slovenskih izvenkoroških gostov, kakor bo na Binkoštno nedeljo nemških tujcev. Nemški Muhl, pokni vendar po nemški malomarnosti!

Poglavje za delavce.

Bistrica v Rožu. (Delavci in prijatelji delavstva, pozor!) Tukajšnji delavci so pričeli dne 2. junija stavkati, ker so bili trije delavci brez odpovedi odslovljeni iz službe. Zraven tega pa imajo še par drugih zahtev glede plače. Zdaj pa eno prošnjo. V vojski se potrebuje denar; vsled tega prosimo delavske prijatelje, da bi hoteli stavkajoče delavstvo blagohotno podpirati. Denar se izvoli pošiljati pod naslovom: „Strokovno društvo delavcev“ na Savi, p. Jesenice fužine, Kranjsko. — Pri nas obstoji namreč krajevna skupina strokovne organizacije v tesni zvezi z jeseniškimi delavstvom.

Gospodarske stvari.

Kdo preskrbuje Dunaj z mesom?

Marsikdo bi gotovo na to vprašanje rekel: „Najbrž žid“, in prav bi odgovoril. Dvamilijonsko mesto Dunaj je glede dobave mesa skoro popolnoma v roki enega samega žida, ki je seveda večkratni milijonar. Sicer ima lepo doneči naslov „cesarski svetnik“ toda žid je žid. Skoro neverjetno je, da mora dva milijona dunajskega prebivalstva biti v oblasti enega samega človeka, in da se mora toliko tisočev in tisočev kmetov srdito z njim boriti, da si osvoje dunajski živinski trg. Kako se „cesarski svetnik“ čuti močnega, dokazuje njegove lastne besede: „Če hočem, pa en edin moj telegram ustavi dovoz živine, poslano na Dunaj, in jutri ne bo na Dunaju dobiti mesa.“ Kakor obvladuje on dunajski trg, tako ima njegov brat vpliv na živinsko kupčijo v Budimpešti. Stari oče teh dveh bratov je še barantal z zajčimi kožami, njegov sin je bil že dvorni zalagatelj, vnuka pa sta zaupni osebi visokih gospodov in gospodarita tisočerin mesarjem in neštetim poljedelcem. Zakaj? Ne kmetje, ne mesarji niso organizirani. Brez organizacije pa morajo kmetje mirno gledati, kako vleče največji dobiček od njihovega truda kapitalist žid. Brez organizacije je kmetu najboljši trg nedostopen, in zato mora sebičnosti nekoliko oderuhov žrtvovati uspeh svojega dela, od katerega mu je edino še mogoče dobiti nekaj dohodkov. Brez organizacije se mora znojiti za žida in si z lastno roko kopati grob.

Društveno gibanje.

Shod sodalitete koroških duhovnikov se vrši prihodnji četrtek v Celovcu dne 11. t. m. v prostorih slovenskega delavskega društva, Kossarske ulice št. 30, ob 1. uri popoldne. Poročata č. g. župnik Val. Limpl o položaju katehetike in o zadnjem katehetskem shodu na Dunaju in č. g. dr. Arnejc o razliki bratovščin in kongregacij.

Celovec. V nedeljo dne 14. junija, ob 1/2.8. uri zvečer, priredi Slov. delavsko društvo v Celovcu svoje mesečno zborovanje v gostilni gosp. Otiča pri „Zlatem studencu“, Lidmanskega ulici št. 7. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

Vabilo. Na binkoštni ponedeljek, dne 8. junija, ob 2. uri popoldne, je v Št. Jakobu v Rožu slavnost blagoslovljenja družbine zastave „Št. Jakobske Marijine družbe“. Ob 2. uri je v župni cerkvi blagoslov s petimi

litanijami, potem slavnostni govor, po govoru petje in blagoslovljenje zastave in sprevod z zastavami v župnišče. Nato je v „Narodnem domu“ zborovanje z govori in igro „Presv. Jezusovo Srce“. K mnogoštevilni udeležbi vabi

»Št. Jakobska Marijina družba«.

Vabilo. Izobraževalno in pevsko društvo „Slavček“ priredi svoj občni zbor dne 8. junija, t. j. na Binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne v Logavesi v Vrablnovi gostilni. Spored: 1. Domači gosp. župnik bo poročal o svojem potovanju v Lurd in Rim; 2. razni nasveti in slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovensko tamburaško društvo „Dobrač“ priredi na Binkoštni ponedeljek, dne 8. junija, ob 3. uri popoldne v Štebnu pri Maloščah v gostilni gosp. Urbana tridejansko veseloigro „V Ljubljano jo dajmo!“ s petjem in tamburanjem. Slovenski rojaki iz okolice, udeležite se prav obilno!

Vabilo. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico priredi na kvatarno nedeljo, dne 14. rožnika 1908, ob 3. uri popoldne v gostilni pri Likebu v Št. Štefanu pri Velikovcu svoj letni občni zbor po tem-le sporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Govora: a) „Šestdesetletnica našega cesarja“, govori č. g. J. Ebner, provizor v Vovbrah; b) „Gradovi in plemiške rodbine na slovenskem Koroškem“, govori č. g. Martin Bauman, meščanski katehet v Velikovcu. 3. Volitev odbora. 4. Volitev zastopnikov za glavno skupščino. 5. Pobiranje letnih doneskov. 6. Slučajni nasveti in govori. Po shodu sledi prosta zabava s petjem in tamburanjem in predstavo dveh šaloiger „Kovač“ in „Pri gospodi“. K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke in vse prijatelje slovenskega šolstva odbor.

Velikovec. Slov. katol. izobraževalno društvo „Lipa“ priredi redno mesečno zborovanje na Binkoštni ponedeljek, dne 8. junija, ob polštirih popoldne v „Narodnem domu“ v Velikovcu. Govor o zadnjem slovenskem romanju v Lurd. (Govori č. g. V. Poljanec.) Uprizorila se bo tudi šaloigra „Jeza nad petelinom in kes“. Z ozirom na zanimivi govor in na šaloigro pričakujemo obilnoštevilne udeležbe. Odbor.

Železna Kapla. Slovensko kat. izobraževalno društvo priredi na Binkoštni ponedeljek, t. j. dne 8. t. m., po drugi službi božji svoje mesečno zborovanje v zgornjih prostorih gostilne g. Gašp. Weitzerja (Boštej). K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Globasnica. Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici priredi na Binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne v prostorih Šoštarjeve gostilne redni občni zbor, ob kateri priliki uprizarijo dekleta krasno igro „Lurška pastirica“. Vabimo vse zavedne Slovence iz vasi in okolice; pridite in pristopite k našemu društvu, kjer še marsikoga pogrešamo. Odbor.

Ruda. „Izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ priredi mesečno zborovanje na Binkoštni ponedeljek, dne 8. junija t. l., pri Zledku pri Lisni. Ob ugodnem vremenu se vrši zborovanje na prostem. Uprizori se tudi igra „Ne vdajmo se!“ Vse ude in prijatelje društva vabi k obilni udeležbi odbor.

Št. Lipš. „Slov. kat. izobraževalno društvo Št. Lipš“ priredi zborovanje na kvatarno nedeljo, dne 14. junija, po popoldanski službi božji v nalašč zato napravljenem prostoru pri župnišču. Po zborovanju se ponovi lepa in poučljiva igra „Sv. Cita“, in tudi fantje uprizarijo veselo igro. Vstopnina je prosta. Pridite vsi člani in prijatelji društva v prav obilnem številu!

Načelnništvo.

Prevalje. Na kvatarno nedeljo, dne 14. junija, se vrši pri „Šteklju“ v Farski vasi mesečni shod našega delavskega društva. Po primernem govoru bodo igrala dekleta „Lurško pastirico“. Ta igra kakor cel shod velja v proslavo petdesetletnice lurške matere božje. Torej kmetje in delavci, pridite polnoštevilno. Na svidenje! Odbor.

Politične vesti.

Zmaga pred upravnim sodiščem.

Poldrugo leto je že, kar so bile zadnje občinske volitve v Rožeku, pa še danes nimamo novega občinskega predstojništva. Zmagali smo bili v tretjem razredu, nasprotniki v prvem in drugem. Toda vsled naše pritožbe bile so volitve v prvem in drugem razredu od deželne vlade razveljavljene, ker se je bilo pri volitvi na očitno nezakonit način postopalo. Deželna vlada je ukazala, da se morajo nove volitve nemudoma izvršiti — toda glej, nasprotniki so vložili pritožbo na upravno sodišče in deželna vlada je hitro pozabila na svoj lastni ukaz in je mirno čakala rešitve upravnega sodišča. Menda je s

svojimi rožeškimi varovančki vred na tihem upala, da upravno sodišče volitve potrdi — toda dne 29. majnika t. l. je bilo sladko upanje splavalo po vodi. Ta dan je bila namreč obravnava pred upravnim sodiščem, ki je pritožbo nasprotnikov deloma kot nedopustno, deloma kot neopravičeno zavrnilo. Rožeške Slovence je na obravnavi zastopal gosp. dr. Brejc. V Rožeku bodo torej v kratkem nove volitve za prvi in drugi razred na podlagi starih volilnih imenikov. Somišljeniki na noge! Rožek mora biti naš!

Vlada vleče politični voz nemških nacionalcev.

Najnovejša sodna imenovanja za Koroško zopet jasno pričajo, da je sedanja vlada še vedno osliček, ki ga vpregajo nemški nacionalci. Dosledno in sistematično hoče vlada izrinuti slovenščino iz koroških sodnih dvoran. Korak za korakom nam jemlje naše posestno stanje. V Beljak, kjer je bil pri okrajnem sodišču svoje dni vedno nastavljen slovenščine zmožen sodni pristav in so šele zadnji čas nastavili Nemca, je nameščen zopet slovenščine nezmožen sodni pristav vitez pl. Jacobi iz Fehringa. Vlada je imela sedaj priliko storjeno nam krivico popraviti, pa je ni. Za Trbiž, kjer je bil dosedaj slovenščine zmožen sodnik, je imenovan okrajnim sodnikom dr. Plankensteiner iz Wildona, trd Nemec kakor oreh. V Šmohor je pa nastavljen neki dr. Watzulig iz Ptuj. Je-li ta mož slovenščine zmožen ali ne, nam ni znano, skoraj gotovo pa ne. Tujce nam je poslala vlada za sodnike; domačina dr. Ožbolta Ilavnika je pa poslala v Št. Lenart nad Mariborom. „Slovenski klub“ pa vprašamo, kaj je delal na Dunaju? Ali je dobil kake garancije, da je po veliki večini glasoval za vladni predlog ali je pa storil to iz same ljubezni do vlade, katera deli koroškimi Slovincem venomer občutljive klofute?

Interpelacija poslanca Grafenauerja.

Poslanec Grafenauer je interpeliral naučnega ministra zaradi postopanja učitelja Feiniga pri zadnjih občinskih volitvah v Bistrici v Rožu.

Wahrmund ne bo predaval.

Wahrmund ne bo več predaval cerkvenega prava v Inomostu. Nemški liberalci se razburjajo. Poslanca Waldner in Dobernig sta šla zaradi te zadeve k Becku, pa nista ničesar opravila. Liberalni študentje grozijo s štrajkom po vseh avstrijskih univerzah, če se vlada ne ukloni — liberalcem.

Književnost in umetnost.

Poezije. Zložil S. Gregorčič. Pravkar je izšel v „Narodni tiskarni“ v Gorici (ulica Veturini, št. 9) IV. zvezek Gregorčičevih „Poezij“. Ne da bi se spuščali danes v natančnejšo oceno, omenjamo, da hrani ta zvezek v sebi prave bisere, kakršne poznamo iz I. in II. zvezka Gregorčičevih pesmi. Dolžnost naša pač je, da pozna vsak izmed nas tudi te proizvode velikega pokojnika. Ako se naroči knjiga naravnost iz „Narodne tiskarne“, stane krasno vezana z zlato obrezjo po pošti 3 K 20 v, broširana 2 K 20 v. Priporočamo knjigo v nakup tem bolj vsem rodoljubom, ker je ves skupiček namenjen „Šolskemu domu“ v Gorici. In v Gorici se bije skoro enak boj za šole kakor pri nas na Koroškem. Zato moramo le želeči, da bi bila knjiga razprodana v najkrajšem času! Uvod knjigi je spisal naš pisatelj Ksaver Meško, ki poje ob sklepu predgovora:

In pesem tvoja nam molitev bodi,
ki molijo nevesta v srečnih dneh,
kot svetla zvezda nas tolaži, vodi
naj v žalosti brezvezdnatih nočeh.
Naj peva jo vesel pastir na trati,
ob delu peva naj jo mož krepak,
ob zibelki jo pevaj mlada mati,
na bojnem polju pevaj jo vojak;
kjerkoli v širnem svetu kdaj Slovenec hodi,
naj vedno spev ga tvoj spremlja povsodi!

Leposlovna knjižica VI. zvezek. Mož Simone. Champol. Preložil V. Levstik. Cena vezani knjigi je 3 K, broširani 1 K 90 vinarjev. — **VII. zvezek. Hajdamaki.** Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščini. Prevel in pojasnil Jos. Abram. Str. 132. Stane broš. 1 K 50 vin. Dobita se pa tudi oba zvezka „Leposlovne knjižice“ „Mož Simone“ in „Hajdamaki“ skupno vezana in staneta 4 K 50 vin. — Leposlovna knjižica izhaja v zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani.

II. zvezek mešanih in moških zborov (dva zbora sta novo nglasbena, ostali so drugega natisa). Uglasbil Jakob Aljaž. Cena 60 vin. V Ljubljani, 1908. Založila „Katoliška Bukvarna“. To izdajanje Aljaževih zborov smejo pač vsi pevski

zbori z veseljem pozdraviti, ker se dajo Aljaževi zbori, ki niso pretežki, peti in ne bodo ležali za prašeni v — pevske arhivu.

Cerkvene vesti.

Sv. Višarje. Romarska doba na sv. Višarjah se je tudi letos začela na praznik Kristusovega vnebohoda. Glasno streljanje iz možnarjev in ubrano srebrnodoneče zvonjenje je prejšnji večer pozdravljalo novodošla duhovnika in domačine po vsej širni okolici vabilo k višarski Materi Božji. In res se je drugi dan zbralo toliko ljudstva k službi božji, kakor jih domačini že deset let ne pomnijo toliko. Snega letos na gori ni več, razen v kakih senčnih globokih jamah. Vreme je prav ugodno, jasno in lepo, razgled veličasten. Po časopisih in tudi ustmeno so se raznesla pretirana poročila, da je vsa cerkev oropana. Temu nikakor ni tako. V celem so tatovi, ki so po zimi gospodarili na sv. Višarjah, napravili pri cerkvi 400 do 500 K škode, ker Marijine podobe, cerkvenih posod in drugih dragocenosti niso našli. Vsakdo, ki pride na sv. Višarje, bo z začudenjem obstal pred popolnoma prenovljenim župniščem. Čuditi se moramo požrtvovalnosti in podjetnosti domačega gosp. župnika dr. Amschla, ki je na tako visokem hribu postavil tako lepo poslopje. Lahko se reče, da so vse župnišče na goro znosili deloma ljudje, deloma živina. Že od zunaj napravi nova stavba na vsakega ugoden vtis, in znotraj je vse tako prostorno, lepo in ugodno, da bi takšne sobe delale čast marsikaki veliki mestni hiši. Vsak dan prihaja sedaj mnogo romarjev iz raznih krajev, Slovencev, Nemcev in Italijanov. Sv. Višarje so že od nekdanj daleč na okrog najbolj sloveča in priljubljena božja pot. Letos se obhaja 50 letnica, odkar se je prikazala Lurska Mati Božja. Komur dopuščajo denarne razmere, se rad pridruži romarjem v francoski Lurd. Vsi drugi pa naj bi letošnji Marijin jubilej obhajali s tem, da na kakem drugem božjem potu počaste nebeško Mater ter ji skažejo svojo vdanost in ljubezen. In gotovo je za to za Slovence najpripravnější starosloveča božja pot sv. Višarje.

Kaj je novega po svetu.

Nemški Muhl, vzbudi se! Zakaj? Strašno krivico so storili zopet Slovenci nemškemu narodu. Upravno sodišče je ugodilo pritožbi gosp. dr. J. Hrašovca ter razveljavilo znani sklep okrajnega komisarja Lehmana, da naj prispeva celjski okraj za celjski vodovod 80.000 K. Tudi „Freie Stimmen“ se bridko pritožujejo nad to „krivico“, ki se godi Nemcem. Kdaj so pa še kaj dali celjski naceljni za slovenske kmete v okolici? — Strašno nas veseli, da se zasuče svet včasih tudi drugače, nego zahtevajo nemški liberalci!

Umrla je 30. majnika 1908 v Grižah pri Celju Marija Benetek, mati č. g. Antona Benetek, duhovnika na sv. Višarjah. Rajna je bila zelo pridna gospodinja ter skrbna in ljubeča mati in zato povsod priljubljena. Njena požrtvovalna delavnost je bila znana daleč okrog. Pozabila pa je na ves trud, ko je videla svojega sina novomašnika. Pogreba dne 1. junija se je udeležilo nenavadno mnogo ljudi. N. p. v m!

Stari trg pri Slovenjem Gradcu. (Biserno ali dijamantno poroko in gostijo ali jubilej) praznovala sta 1. t. m. tukaj kmečka zakonska iz hiše Hadermaševe. Biserni ženin obhaja ob enem tudi zlati „papežev“ jubilej, ker je bil skoro da celih 50 let cerkveni ključar; „njemu“ je 85, „njej“ pa 81 let. Poročil ju je mil. gosp. kanonik in dekan Anton Šlander, ki ju je spremil potem tudi na dom, kjer je bilo veselje prav pristrčno.

Družba sv. Cirila in Metoda je začela nabirati knjige za slovenske javne knjižnice v obmejnih krajih, kjer grozi nevarnost naši narodnosti. S hvaležnostjo se sprejme vsaka slovenska, zabavna ali poučna knjiga, ki bi služila ljudski prosveti. Prosimo tedaj rodoljube: „Poiščite v svojem domu knjige, ki morda leže neplano uže leta po vaših omarah, ter jih darujte „družbi sv. Cirila in Metoda!“ — Prvi zabojo knjig je prejela družba od g. gostilničarja „Tostija“ v Ljubljani. **Družbi sv. Cirila in Metoda** je volil Mihael Schleicher, ki je umrl v Rožeku, 1000 K.

Velika pevska slavnost leta 1909. v Ljubljani. Prihodnje leto poteče 25 let, odkar se je ustanovilo v Ljubljani pevsko društvo „Slavec“. Ta izredni pojav v slovenskem pevskem društvenem življenju proslavi društvo z veliko pevsko slavnostjo v dneih 27., 28. in 29. junija 1909. I., na katero bode vabilo poleg slovenskih tudi bratska slovanska društva; saj je „Slavec“ v teku 25 letnega delovanja postal osebno znan daleč preko mej slovenske domovine. Bratska društva naj se

pri določitvah svojih prireditev v prihodnjem letu blagovole ozirati na zgoraj omenjene dneve, kateri naj bodo posvečeni slovenski in slovanski pesmi na „Slavčevi“ 25 letnici v Ljubljani.

Slovanski poslanci v Petrogradu. V Petrogradu so bili pretečeni teden poslanci dr. Kramar, Hribar in dr. Hlibovicki, da se dogovore z Rusi glede prihodnjega vseslovanskega shoda. Car Nikolaj jih ni sprejel v posebni avdijenci. Vseslovanski shod se vrši prihodnje leto v Pragi. Program se bo sestavil dne 28. in 29. junija t. l. v Pragi.

Med pridigo se je zgrudil v Hebu na Češkem 24. majnika župnik Andrej Hess; zadel ga je kap. Verniki so takoj priskočili na pomoč, toda pridigar je takoj izdihnil.

Najdražja inozemska mila niso po učinku in sestavi prav nič boljše nego

Schichtovo cvetlično milo
št. 650.

Dobiva se povsod.

Tržne cene v Celovcu

30. majnika 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K v		
	K	v	K	v	K	v	
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	—	20	68	11	84	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	19	60	20	82	10	—	
Oves	16	50	17	50	6	—	
Proso	—	—	25	40	16	—	
Pšeno	—	—	—	—	—	—	
Turščica	16	84	17	54	9	80	
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	—	—	—	—	—	—	
„ kislo	—	—	—	—	—	—	
Slama	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	40	2	60	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—	
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	80	2	—	—	—	
„ „ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—	
Svinjska mast . . . . . 1 „	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	11	—	13	—	—	
Piščeta, 1 „	2	40	2	80	—	—	
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	50	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	—	—	
Ž i v i n a	Požrež	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Biki	240	—	—	—	—	2	1
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	—	—	—	—	—	—	—
Junci	260	—	—	—	—	1	1
Krave	240	290	—	—	—	31	9
Telice	—	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—
Praseti, plemena	14	38	—	—	—	436	220

Loterijske številke 30. majnika 1908:

Gradec 34 25 38 68 84
Dunaj 4 40 54 30 79

Majerja, treznega, poštenega, od 40 do 50 let, za 12 govedi in 12 prašičev, kateri bi znal tudi molsti, išče proti dobri plači **Fran Tavčar**, posestnik in trgovec v Selcih pri Škofji Loki. Vstop lahko takoj.

Vabilo.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Črni se bo vršil dne 8. junija 1908, ob 1. uri popoldne, v prostorih hranilnice.

Sporod:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Izvolitev načelstva, odbora in računskega pregledovalca ter njegovega namestnika.
3. Razdelitev čistega dobička.
5. Razni nasveti.

Opomba. Ako ob določeni uri ne bo navzočih zadosti zadržnikov, se bo uro pozneje zborovalo brez ozira na število zadržnikov.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Ceres- jedilna mast

se iztiskuje iz posušenega kokosovega oreha v lastni napravi in izdeluje od začetka pripravljanja s popolnoma čistimi orodji, ne da bi prišla s človeško roko v dotiko.

Hranilnica in posojilnica v Borovljah

uraduje vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne v hiši št. 50.

Vloge se obrestujejo po 4%
Izposojila se dajejo proti plačilu
4³/₄% obresti.

Med tednom dajeta pojasnila ravnatelj posojilnice gosp. Ludovik Borovnik v Borovljah in tajnik gosp. Mihael Turk v Resnici.

Na prodaj je lepa kmetija

v Št. Petru na Vašinjah pri Velikoven na Koroškem. Poslopje je v dobrem stanju, hlevi obokani, okoli 80 hektarov sveta, posetve 80 birnov in velik, dober travnik; več pove Tomaž Mihael p. d. Glančnik pri Št. Petru.

Moštove tvarine

z natančnim navodilom, kako se uporabljajo za napravljanje neškodljivega, dobrega in krepkega mošta za malo južino, razpošilja po poštne povzetju Franc Hubmann, Celovec, Heingasse 8. Cena za 1 polovnjak 10 K.

Nobenega mrčesa ni več Fichtenin

Fichtenin umori hitro in gotovo stenice, ščurke, miši, mravlje, prašičke itd., ugonablja psom bolhe, uničuje gosenice, listne in krvne uši, bolhače itd. v sadonosnikih in vrtilih.

Najboljše branilo za domače živali proti komarjem, muham in obadam.

Popolen uspeh! Zajamčeno brez strupa!

Zaloga v Celovcu: Pri Rudolfu vit. pl. Hillinger, drogerija; Antonu Kober, drogerija pri rdečem križu; Alojziju Schaffer, drogerija pri črnem psu; Francu Murko, Amandu Prosen, Rozini Valesi.

Zaloga v Beljaku: Pri Janezu Bachlechner; Francu Martinek, Francu Michol, A. Morocutti, M. Pippan, Preslauer & Brugger, V. Pufitsch, P. Weiss.

Zaloga v Trgu: Pri M. Gasperčiču, Jožefu Klaus.

Zaloga v Št. Vidu ob Glini pri Janezu Knaus.

Podpirajte Ciril-Methodovo družbo.

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Edino pristen je le Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko redovnica. Najmanjša pošiljatev 12¹/₂ ali 6¹/₂ ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.-. Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3-60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tisanje v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasliženje, vnetja, ranitve, rane itd. Naročila ali denarne pošiljatev se naj naslavljajo na: Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogasški Slatini. Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Pozor! — — — — — **Pozor!**

Slamnikarska zadruga v Mengšu

na Kranjskem
priporoča

svojo bogato zalogo moških, ženskih in otroških slamnikov.

Naročite čimprej, da se more naročilo pravočasno izvršiti.

Narodno podjetje! Solidna postrežba!

Ilustrovani ceniki zastoj in astonj.

Vsakemu se na željo pošljejo vzorci slamnikov na ogled, ako se to želi.

Išče se zastopnik za Koroško.

Slovinci! Poslužujte se edine slovenske zadruge za slamnike!

Svoji k svojim! — — — — — **Svoji k svojim!**

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarne, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnike. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Synphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarrth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolivarne in parne kovanice

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki zastoj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4¹/₂%

od dne vloge do dne vzdiga.

➡ Kolodvorska cesta št. 27. ➡

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

➡ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➡

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spletju.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.